

Miten strategi puhuu?

Virpi Sorsa

virpi.sorsa@hanken.fi

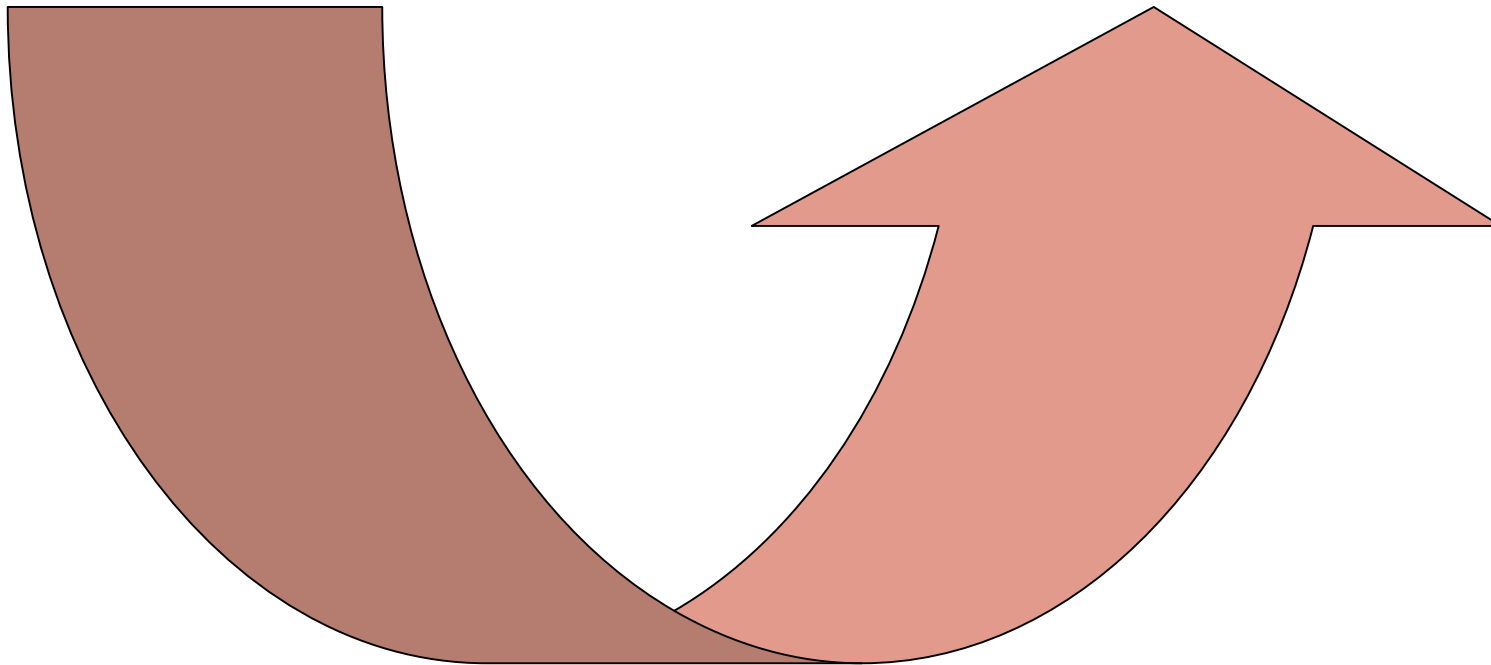
Taustaa

- » Strateginen johtaminen on jo arkea monissa kuntaorganisaatioissa
- » Ymmärrys kunnan strategiatyön käytännöistä on kuitenkin vajavaista
- » Kunnallisalan kehittämissätiön rahoittamassa tutkimushankkeessa tarkasteltiin strategiatyön diskursiivisia käytäntöjä ja näiden kytköstä sosiaalisiin, poliittisiin ja ideologisiin jännitteisiin

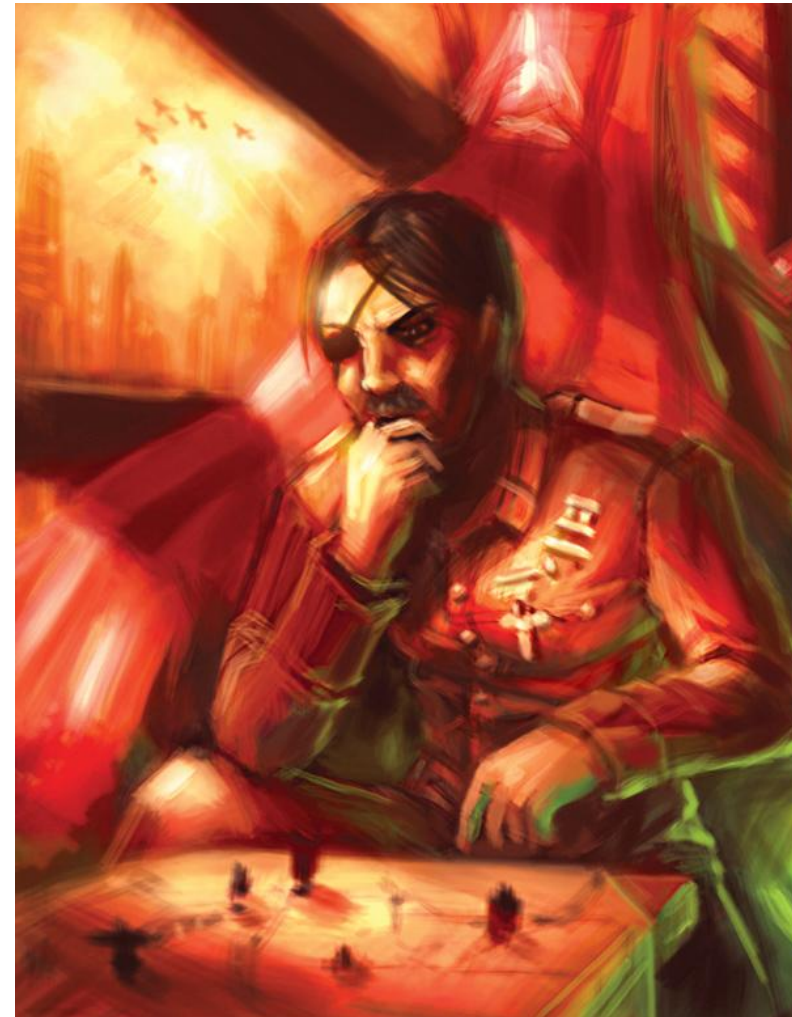

HANKEN

HANKEN

Diskursiivinen näkökulma

- » Kielellä on rooli valtasuhteiden rakentumisessa ja diskurssien uusintamisessa (Fairclough, 2003, 2005; Phillips et al. 2008)
- » Organisaatiota (strategiaa) luodaan, rakennetaan ja ylläpidetään vuorovaikutuksessa (Drew & Heritage, 1994; Boden, 1994; Samra-Fredricks & Bargiela-Chiappini, 2008)
- » Vakuuttaminen tapahtuu argumentaation avulla – lisäämällä jonkin väitteen uskottavuutta ja vähentämällä toisen (Austin, 1962; Perelman, 1977, Suddaby&Greenwood, 2005)

Etnografinen tutkimus

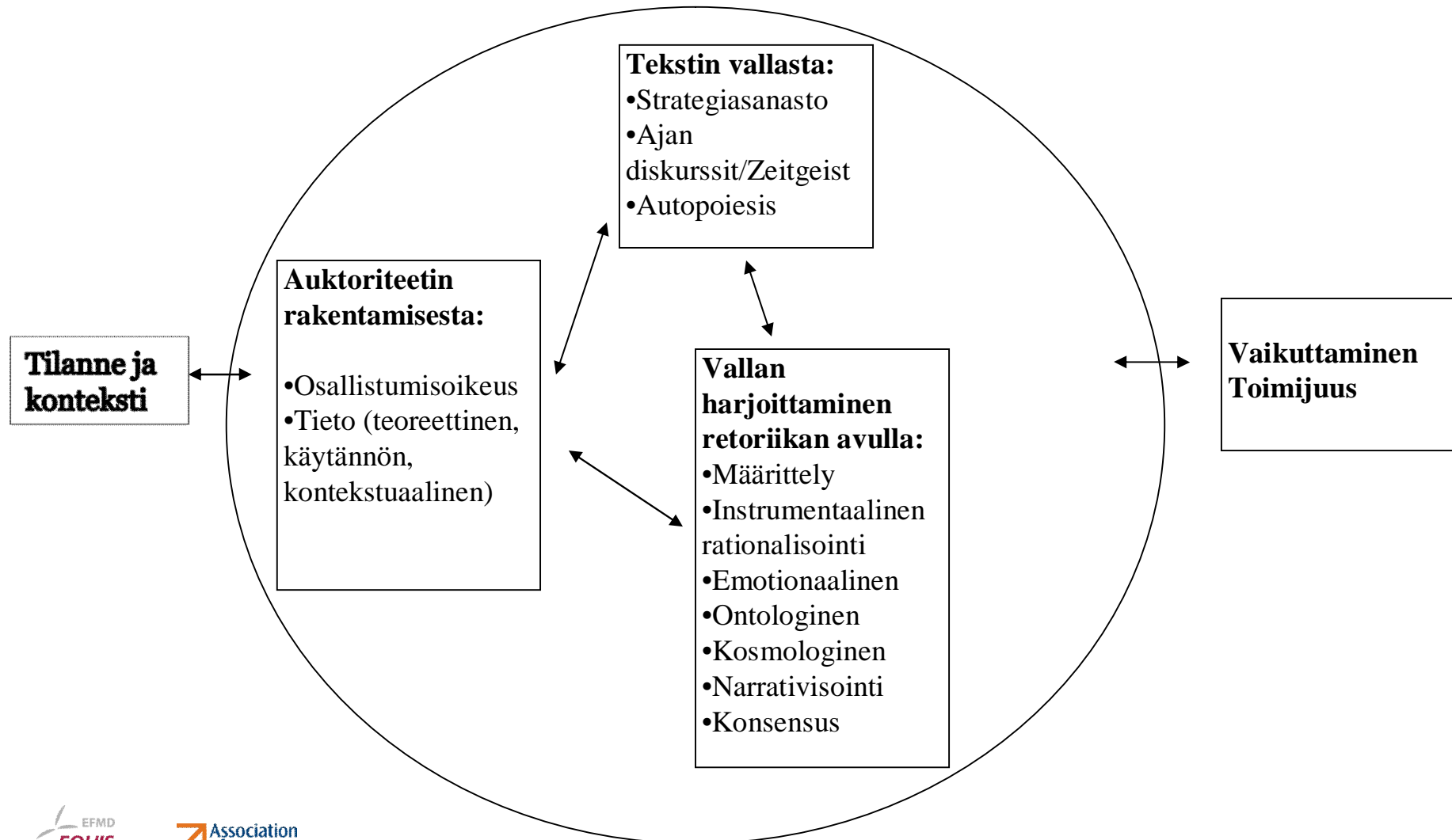

HANKEN

- » Täysi strategiakerros 2006-2008
- » 67 kokousta, joissa kaupungin päättäjät ja johto työstivät kaupungin strategiaa
- » 66 haastattelua
- » Dokumentteja, muistiinpanoja, pöytäkirjoja ym. materiaalia

Millaisista diskursiivisista käytännöistä strategiapuhe rakentuu

Esimerkki 1: Osallistumisoikeus

Haastattelu:

Kokous:

Luottamushenkilö 1

Täällä meitä nyt tiedotetaan siitä strategiasta, minkä virkamiehet ovat tehneet

Luottamushenkilö 2

Onhan tää näin valtuutetun näkökulmasta outoa että tämä on linjattu näinkin pitkälle ilman luottamushenkilöitä

Mutta välillä tuli sellainen tuntu, kun sitä nyt seurasi, kun sitä tehtiin, että siinä oli aika pieni porukka. Ja sitä tehtiin vähän niin kun tällä ylhäältä alas mentaliteetilla. Ehkä olisi pitänyt olla enemmän keskusteluja niin kun eri tahojen kanssa, mistä olisi sitten nostettu niitä asioita sinne ylöspäin. Sellainen siitä osittain minun mielestä puuttui. Noiden luottamusihmisten kanssa niin kun jonkun verran varmaan niitä keskusteluja käytiin. Mutta kyllä se vähän jossain strategiaseminaarissa sellainen olo tuli, että kyllä se niin kun syötettiin tuolta, kuitenkin sieltä virkamiesjohdon suunnalta se strategia.

Esimerkki 2: Määrittely

S1 Joo mut mitattava asiahan sen pitää olla
ratkasevan menestystekijän [sitähän pitää
S2 [Aivan
S1 pystyä mittaamaan

S3 Strategian tulisi olla tietoinen päätös
S1 Niin pitäisi
S3 eikä listaus kaikista niistä hyvistä asioista, joita on
löydettävissä.
S1 Aivan

Esimerkki 3: Instrumentaalinen rationalisointi

Haastattelu

No tuota euro on paras konsultti siinä vaiheessa, kun velkamäärät kasvaa, ja tuota verotuloilla ja valtiontuloilla ei pysty tuottamaan niitä, mitä minimissään laki velvoittaa - ja eduskunta edellyttää. Ja se on (talouden tasapainottaminen) pakko tehdä, että sehän on ihan puhdasta järjen käyttöä.

Esimerkki 5: Välttämättömyyden rakentaminen

Kokous:

Eliikkä koska tämä meidän ikäpyramidi on sellainen kuin on, niin meidän työikäinen väestö vähenee. ... Niin silti meidän on pakko tehdä jotain, että me saadaan pidettyä tämä hyvinvointiyhteiskunta. Tai sitten on tiedossa joku tosi suuri muutos! Mutta tämä nyt on ehkä tämä hirveän iso, kaikkein suurin muutos on vielä – vasta tulematta, että vielä me jollain tavalla selvittäään. Mutta tuota ei tämä ihan nyt tämä 2008 strategia niin voimakkaasti vaikuta, mutta kuitenkin vähän. Eliikkä tuota siihen pitää alkaa nyt jo valmistautumaan, nyt jo miettimään. Ja esimerkiksi minä olen miettinyt tämmöistä, tämä liittyy tähän globalisaatioon myös. Eliikkä se, että meidän on pakko ruveta hyväksymään se, että meidän täytyy jopa lähteä etsimään työikäisiä ulkomailta.

Esimerkki 5: Ajan diskurssit/Zeitgeist

Kokous:

Ja se, mitä Florida sanoi, niin palkata niitä luovissa ammateissa olevia ihmisiä tänne. Onko siinä ajateltu sitä, vai ihan yleensä kaikkia? Ja sitten tämä, mitä täällä sanotaan nuoret, elämää. Nehän ovat juuri sitä ryhmää ihmisiä, joille tämä vapaa-aika on kauhean tärkeätä, mihin viittasit kanssa silloin aikaisemmin. Onko tämä semmoinen kiva kaupunki olla myös työajan jälkeen? Ja just tämä kansainvälinen ilmapiiri ja tällainen, mutta tämä on varmaan semmoinen, mitä kaikki kaupungit miettii.

Johtopäätökset

- » Strateginen toimijuus on kompleksisempi ilmiö kuin meillä on tapana ymmärtää
- » Rajattu vrt. osallistuva
- » Rationaalinen vrt. dialoginen
- » Inhimillinen vrt. tekstuaalinen